

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

2. Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава: Програма економічних реформ на 2010-2014 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.president.gov.ua/docs/Programa_reform_FINAL_1.pdf.
3. Кібальник Л. О. Вплив світової фінансової кризи на процес приватизації загальнодержавної власності в Україні / Л. О. Кібальник, О. С. Корж // Вісник Черкаського університету. Серія «Економічні науки». – 2010. – Вип. 177. – С. 13-20.
4. Соколов М. В. IPO як спосіб здійснення приватизації та постприватизаційного розвитку підприємств / М. В. Соколов, О. М. Кошик, І. В. Фабрика // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки, 2013, вип. 24 (61) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/579/1/12.pdf>.
5. Мошенець Р. О. Проблеми постприватизаційного розвитку підприємств в Україні [Електронний ресурс] / Р. О. Мошенець. – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/7827/1/45.pdf>.

УДК 336.02

М. М. ПЕТРИЧКО
Мукачівський державний університет

СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ФОРМУВАННЯ ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

В умовах бюджетної децентралізації важливим є розуміння того, що неможливе забезпечення сталого розвитку держави без кардинального реформування державних фінансів в цілому і бюджету як їх центральної ланки зокрема. В науковій літературі бюджет розглядається як фінансовий план формування і перерозподілу державних ресурсів із застосуванням цілісної системи платежів, обліку та звітності і є важливим інструментом макроекономічного регулювання й економічного зростання. Тому, виходячи із сучасних реалій розвитку демократичного суспільства, актуальним постає потреба у побудові досконалої системи формування доходів Державного бюджету України.

Пошук найбільш прийнятних напрямків зростання їхніх надходжень, а також їх оптимізації та виявлення можливих резервів зростання потрібно здійснювати відповідно до особливостей реалізації політики держави у сфері доходів та поетапного впровадження економічних реформ у державі. Вирішення даної проблеми треба розглядати із врахуванням об'єктивних економічних законів розвитку суспільства і процесів суспільного відтворення. В

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

першу чергу, це стосується поточних завдань і зобов'язань держави щодо виконання дохідної частини бюджету відповідно до затверджених бюджетних показників у відповідному бюджетному періоді. При цьому процес виконання запланованих показників бюджету відбувається шляхом мобілізації до бюджету відповідних надходжень. Крім того, реалізація довгострокової програми із дотриманням поставлених стратегічних цілей щодо формування доходів держави, забезпечення стабільного надходження їхніх джерел, визначення оптимальних шляхів зростання, тенденцій приросту дохідної бази з урахуванням внутрішніх та зовнішніх факторів впливу. Реальне збільшення дохідних джерел можливе лише в умовах успішного функціонування в державі виробничих потужностей, що забезпечуватиме стабільну фінансово-економічну основу для формування доходів державного бюджету. Для цього необхідним є чітке визначення стратегії розвитку реального сектору економіки, від чого і залежить в подальшому розв'язання і інших завдань відповідно до поставлених стратегічних цілей. Актуальною залишається пропозиція науковців щодо запровадження у практичну діяльність стратегії конкурентоспроможності, що регулюватиме створення та функціонування конкурентного середовища за однакових умов для всіх виробників з метою реального покращення фінансово-економічної ситуації в державі, що в результаті призведе до збільшення бази оподаткування. Тому всі практичні заходи повинні бути спрямовані на раціоналізацію товарів і послуг, об'єктивний ринковий розподіл коштів держави, відмову від прямої підтримки підприємств та надання субсидій збитковим підприємствам, що загалом сприятиме нарощенню дохідної бази бюджету та скороченню бюджетних видатків. Окрім того, велику увагу необхідно приділяти підвищенню якості управління державною власністю, потенційно забезпечить значні надходження до казни держави. Відмітимо, ефективна економічна політика держави, зокрема стосовно створення нових робочих місць, забезпечить істотне скорочення обсягів соціальних виплат. Відповідно внаслідок здійснення результативної податкової політики заощаджуючи кошти за рахунок скорочення субсидій, податкових пільг й інших резервів економії бюджетних коштів, держава зможе надати допомогу, тим, хто втратив роботу [2].

Реформування державних фінансів повинно бути спрямовано на забезпечення сталих тенденцій зростання доходів державного бюджету за рахунок:

- прийняття ефективного і дієвого чинного бюджетно-податкового законодавства, забезпечення його стабільності і однозначності трактування;
- здійснення інвентаризації діючих пільг та пільгових режимів відповідно до сучасних реалій розвитку держави;
- розширення податкової бази за рахунок регулювання доходів фізичних та юридичних осіб, їх легалізації.

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Отже, усі чинники, що впливають на формування доходів державного бюджету можна систематизувати у дві основні групи: економічні і організаційні. Економічні чинники впливу охоплюють склад та структуру доходів бюджету, зміну ставок податків, зміну об'єктів оподаткування. Організаційні чинники включають стабільність податкової системи, податкову культуру, організацію взаєморозрахунків в економіці, платіжну дисципліну, відповідальність за несвоєчасність сплати податкових, неподаткових та інших платежів [4].

Виходячи із вищезазначеного, для забезпечення зростання доходів державного бюджету необхідно:

- усі зусилля спрямовувати на зростання обсягів ВВП, збільшення дохідності фізичних та юридичних осіб, забезпечення зайнятості населення;
- протидіяти розвитку тіньової економіки;
- створення однакових правових вимог в оподаткуванні вітчизняних й іноземних підприємців, що є платниками податків;
- зменшення податкового тиску на фізичні та юридичні особи за рахунок зменшення окремих видів платежів, що не відіграють значної фіскальної ролі у формуванні доходів бюджету, а також зменшення об'єктів оподаткування та розміру податкових та інших платежів;
- забезпечувати єдині підходи до встановлення нормативів податкових пільг для окремих громадян, відмова від вибіркового надання податкових пільг окремим платникам;
- створення в державі належних економічних і правових умов функціонування усіх суб'єктів господарювання, щоб стимулювало їх до сплати відповідних платежів до бюджету;
- впроваджувати дієві методи державного фінансового контролю за правильністю та своєчасністю сплати податків фізичними та юридичними особами, вжиття заходів по недопущенню порушення чинного законодавства;
- пошук альтернативних джерел надходжень до державного бюджету;
- посилення інвестиційної складової бюджетів.

Отже, визначальний вплив на формування дохідної частини державного бюджету насамперед здійснює рівень економічного розвитку країни, для підвищення якого необхідним є постійне проведення реформаційних заходів, які б відповідали вимогам сучасності.

Список використаних джерел

1. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 р №2456-VI зі змінами і доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

2. Бачо Р. Й. Стан формування дохідної частини бюджету України в сучасних кризових умовах / Р. Й. Бачо, Е. Й. Иллар, Є. Й. Бачо // Науковий вісник Ужгородського університету. Економіка. –2014. – Вип. 42, Ч. 1. – С. 140-145.

3. Гордей О. Д. Удосконалення податкової політики в Україні: соціальний аспект // О. Д. Гордей / Формування ринкових відносин в Україні: Збірник 88 наукових праць. – Вип. 3 (154) / Наук. ред. І. Г. Манцуров. – К., 2014. – С. 177-181.

4. Даньків В. Й. Роль бюджету у соціально-економічному розвитку держави [Текст] / В. Й. Даньків, М. М. Галас // Науковий вісник Ужгородського університету: збірник наукових праць / ред. кол.: В. П. Мікловда, М. І. Пітюлич, Н. М. Гапак та ін. – Ужгород: УжНУ, 2013. – Вип. 3(40). – С. 219-226.

УДК 336.02

**М. М. ПЕТРИЧКО,
В. В. ВІНОГРАДОВ**

Мукачівський державний університет

ОПТИМІЗАЦІЯ РОЗПОДІЛУ ТА СТРУКТУРИ ВИДАТКІВ БЮДЖЕТУ

Ефективність управління видатками бюджету залежить від багатьох чинників, одним з яких є раціональний розподіл фінансових ресурсів між різними сферами діяльності країни, регіону тощо. Як відомо, на кожен статтю видатків, що передбачена законодавством, відводиться певна частина коштів бюджету. Тому закономірно постає питання щодо визначення оптимального розподілу бюджетних коштів та оцінювання ефективності їх використання.

Під оптимальним пропонуємо розуміти такий розподіл коштів, який за умови обмеженості ресурсів дозволяє досягти максимального соціально-економічного розвитку країни та добробуту суспільства при мінімальному фінансуванні.

Особливості структури видатків бюджету зумовлюються соціально-економічним устроєм країни, рівнем економічного розвитку, встановленими відносинами власності і навіть специфікою історичного шляху країни, ментальністю населення. Саме тому пошук оптимальних обсягів бюджетних видатків, а також їх структури, необхідно проводити для кожної країни окремо, враховуючи історичні, національні, соціально-економічні та інші умови їх розвитку .

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>